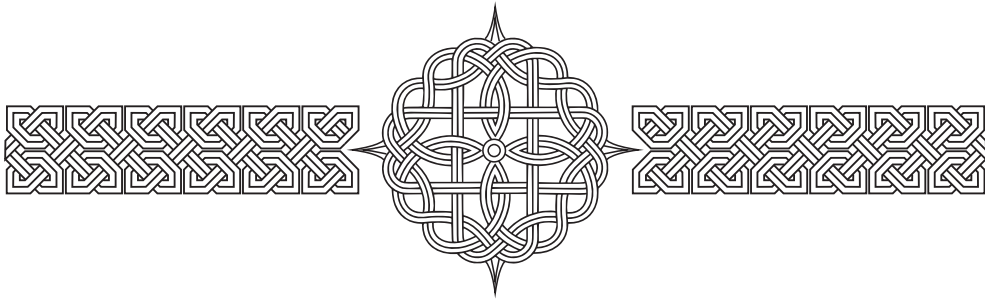

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

«Յիշեցէ՛ք զառաջնորդս ձեր,
որ խօսեցան ձեզ Բանն Աստուծոյ,
հայեցեալք յեւս գնացից նոցա՝
նմանօղբ եղերո՛ւք հաւատոցն»
(Եբր. ԺԳ. 7-8):

Ազգերի ու ժողովուրդների պատմության հոլովույթում քիչ չեն այն ան-
ձինք, որոնք ապրել եւ գործել են ճիշտ ժամանակին եւ ճիշտ վայրում՝
վճռորոշ դեր ունենալով տվյալ դարաշրջանի պատմության շրջադարձա-
յին իրադարձություններում: Ազգերի պատմության շարքում իր առանձ-
նահատուկ տեղն է գրավում հայ ժողովուրդը, որի պատմությունն առատ
է հայրենանվեր եւ ազգաշեն գործերով հայտնի հայորդիների փառահեղ
անուններով: Միով բանիվ, ինչպես կասեր Պատմահայրը, աներկբա է, որ
«բազում գործք արութեան գտանին գործեալ ի մերում աշխարհիս եւ ար-
ժանի գրոյ յիշատակի»: Բայց եւ միանշանակ է, որ ժամանակը, դառնա-
լով պատմություն, վերածվում է դատավորի՝ յուրաքանչյուրին պատմու-
թյան մեջ հատկացնելով այն վայրը, որին արժանացել է անձն իր «գործք
արութեամբ»:

Անշուշտ այս դիտանկյունից վերցրած Հայ Եկեղեցու անդաստա-
նը լի է շնորհալի եւ հիշարժան եկեղեցականների անուններով, ի թիվս
որոնց հատկապես հիշատակելի են Հայոց Հայրապետները, որոնցից
շատերն անդուլ կերպով տքնել, պայքարել եւ գործել են հայ ժողովու-
րի հոգեւոր փրկության եւ քաղաքական ազատության ձեռքբերման եւ
պահպանման համար:

Գոհություն Աստծու, այսօր, հայ ժողովուրդն անկախ եւ ազատ իր
Հայրենիքում հնարավորություն ունի նորովի ստեղծագործել եւ արա-
րել: Սակայն չեն դադարել Հայ Եկեղեցու՝ իր զավակաց արյան գնով
ձեռքբերված ազատությունը պահպանելու, զորացնելու եւ պատմական

արդարությունը վերականգնելու ջանքերը, չեն դադարել հայապահպանության եւ հայազարգացման ուղղությամբ տարվող պատասխանատու աշխատանքները: Եւ այս ամենի թիկունքում, որպես արթուն հսկող, մշտապես կանգնած են եղել Ամենայն Հայոց կաթողիկոսները:

Այս տարի լրացավ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի օծման եւ գահակալության 20-ամյակը: Աներկբա է, որ Վեհափառ Հայրապետը Հայոց այն կաթողիկոսներից մեկն է, որի գահակալության այս շրջանը պատմության մեջ այլեւս ամրագրվել է որպես Հայ Եկեղեցու վերազարթոնքի շրջան: Իսկ Նրա օծման եւ գահակալության 20-ամյակի ոգեկոչումն առիթ է անդրադառնալու մեր ժողովրդի քրիստոնեական կյանքի ուղուն, կարեւորելու հոգեւոր-մշակութային մեր հարուստ ժառանգությունը եւ գնահատելու ոչ միայն ժառանգությունը կերտողներին, այլեւ նրանց, ովքեր այսօր եւս նախնյաց ավանդույթներով եւ ոգով կրթում, խնամում ու պահպանում են մեր ժողովրդի հավատքի ոգին՝ հաստատուն պահելով հայ ժողովրդի զավակներին մեր Տեր Հիսուս Քրիստոսի պարգեւած փրկության շնորհի մեջ:

Ժամանակակիցները բարձր գնահատանքով են խոսում Վեհափառ Հայրապետի նախանձախնդիր եւ արդյունավոր եկեղեցաշեն գործունեության մասին: Վեհափառ Հայրապետը գահ բարձրացավ մի ժամանակաշրջանում, երբ հայ ժողովուրդի համար նոր հորիզոններ եւ հնարավորություններ էին բացվել: Նա, ներեկեղեցական, միջեկեղեցական եւ միջկրոնական ողջամիտ գործունեություն իրականացնելով, ցուցաբերում է բարդ իրավիճակներում կողմնորոշվելու եւ Հայ Եկեղեցին հորձանուտներից անխաթար ու անվնաս դուրս բերելու բացառիկ իրատեսություն:

Գարեգին Բ. Կաթողիկոսը նաեւ եկեղեցական կյանքի բարեփոխիչ է, ով իր գործունեության բոլոր ոլորտներում մշտապես դրսևորել է կազմակերպչական փայլուն կարողություններ: Այս մասին են վկայում նրա օրոք հրավիրված բազմաթիվ եկեղեցաժողովներն ու համաժողովները, որոնք կարեւոր նշանակություն ունեն Հայ Առաքելական Սուրբ Եկեղեցու դավանական, ծիսական եւ կանոնական վիճակի անաղարտ պահպանման եւ արդի աշխարհի մարտահրավերների համապատասխան մատուցման համար: Վեհափառ Հայրապետը, որպես զգոն եւ իմաստուն Հովվապետ, իր անխոնջ գործունեությամբ ու վաստակով նախորդների հետեւողությամբ ուղենշում է հոգեւոր այն լուսածիրը, որով անցնելու է հայ ժողովուրդը՝ Հայոց Եկեղեցին, պատմության խաչուղիներով:

Հայոց Եկեղեցու պատմության հետագա շարադրանքի առաջնային նպատակներից պետք է լինի, ինչպես մերօրյա հասարակությանը, այնպես էլ ապագա սերունդներին հնարավորություն ընձեռել լավագույնս ճանաչելու, անկողմնակալ ու անաչառ կերպով արժեւորելու հայրենասեր, եկեղեցանվեր կաթողիկոսի նախանձախնդիր եւ արդյունավոր 20-ամյա գործունեությունը, որի շնորհիվ այսօր Հայ Եկեղեցին ու եկեղեցականը հաստատուն ներկայություն են հայոց կյանքի բոլոր ոլորտներում:

Վստահ ենք, որ այն հսկայածավալ աշխատանքը, որն արդեն շուրջ 20-տարի, որպես ազգընտիր Հայրապետ, իրականացնում է Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Գարեգին Բ., իր ընդգրկմամբ դարակազմիկ է, եւ իհարկե, դժվար է նկարագրել այն բազմաոլորտ գործունեությունը, որ իրականացրել է Վեհափառ Հայրապետը 20-ամյա գործունեության ընթացքում: Սակայն Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի հայրենանվեր ու եկեղեցաշեն գործունեության համառոտ ակնարկն իսկ վկայում է, որ Վեհափառ Հայրապետը լի է եռանդով, հաստատակամությամբ եւ վճռականությամբ՝ շարունակելու իր հոգեւոր ծառայությունը՝ ի բարօրություն համայն հայ ժողովրդի, ի սպաս Հայ Առաքելական Սուրբ Եկեղեցու եւ Հայոց պետականության բարգավաճման: Բարեգութ եւ ամենազոր Տիրոջից հայցում ենք, որ Նորին Սրբությանը շնորհի անկոտրում կամք եւ անբեկանելի կորով՝ շարունակելու եւ լրումին հասցնելու ժողովրդանվեր ու եկեղեցանպաստ բոլոր ծրագրերն ու տեսիլքները.

Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի աշխատակազմի անունից Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետին ցանկանում ենք նորանոր հաջողություններ՝ քրիստոսահաստատ Ս. Էջմիածնին եւ հայ ժողովրդին ծառայելու սրբազան առաքելության մեջ:

Տ. ԱՐԱՐԱՏ ՔԶՆ. ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի հրատարակչական բաժնի
ու «Վաչե եւ Թամար Մանուկյան» Մատենադարանի տնօրեն,
Գեւորգյան հոգեւոր ճեմարանի դասախոս